

INHOUDSOPGAVE

BEKNOPTE BIBLIOGRAFIE	XXVI
INLEIDING	1
<u>HOOFDSTUK I: ORGANEN EN PARTIJEN BIJ HET STRAFPROCES BETROKKEN</u>	3
I. De politiediensten	4
a. Algemeen	4
b. Structuur	4
b.1. De lokale politie	4
b.2. De federale politie	5
c. Aanwijzings- en vorderingsrecht	6
d. Onderscheid tussen officieren en agenten van gerechtelijke politie	7
e. Bevoegdheden	8
e.1. De bevoegdheden bij heterdaad	8
e.2. De normale ambtsbevoegdheden (buiten heterdaad)	9
e.2.1. Op basis van het Wetboek van Strafvordering	9
e.2.2. Op basis van de bijzondere strafwetten	10
e.2.3. Op basis van delegatie	10
II. Het openbaar ministerie	11
a. Statuut	11
b. Taken	14
b.1. Leiding over het opsporingsonderzoek	14
b.2. Uitoefening van de strafvordering	14
b.3. Vervolgen of seponeren	15
b.4. Waken over de toepassing van de wet	16
b.5. Uitvoering van de strafrechtelijke uitspraken	16
c. Hoofdkenmerken van het openbaar ministerie	16
c.1. Functionele en hiërarchische eenheid	16
c.2. Ruime zelfstandigheid	17
c.2.1. Ten opzichte van de hiërarchische meerderen binnen het openbaar ministerie zelf	17
c.2.2. Ten opzichte van de regering	18
c.2.3. Ten opzichte van het strafrecht waarbij de parketmagistraat zijn ambt uitoefent	18
c.3. Ondeelbaarheid	18
III. De onderzoeksrechter	19
a. Algemeen	19
b. Statuut	19

IV. De onderzoeksgerechten	20
a. De raadkamer	21
a.1. Samenstelling	21
a.2. Bevoegdheden	21
b. De kamer van inbeschuldigingstelling	22
b.1. Samenstelling	22
b.2. Bevoegdheden	22
V. De vonnisgerechten	24
a. Taak en statuut	24
b. De verschillende vonnisgerechten	24
b.1. De politierechtbank	25
b.2. De correctionele rechtbank	25
b.3. De jeugdrechtbank	26
b.4. Het hof van beroep	27
b.5. Het hof van assisen	28
VI. De strafuitvoeringsrechtbanken	29
VII. Het Hof van Cassatie	30
VIII. De dader	31
a. Onderscheid	31
b. Vermoeden van onschuld	32
c. Bijstand van een advocaat	32
IX. De benadeelde	33
a. De burgerlijke partij	33
b. De benadeelde persoon	34
X. De burgerrechtelijk aansprakelijke partij	34
XI. De tussenkomende partij	35
<u>HOOFDSTUK II: DE STRAFVORDERING</u>	36
I. Definitie	37
II. Uitoefening van de strafvordering	37
a. Klacht	37
b. Aangifte	38
c. Machtiging	38

III. Hinderpalen bij de uitoefening van de strafvordering	39
a. De gronden van schorsing van de strafvordering	39
a.1. De algemene regel: geen schorsing van de strafvordering	39
a.2. Aanvulling van de algemene regel: de toepassing van het burgerlijk bewijsrecht	39
a.3. De uitzondering: schorsing van de strafvordering	40
a.3.1. Prejudiciële vragen	41
1. Vragen van Belgisch grondwettelijk recht	41
2. Vragen betreffende de conformiteit van de nationale strafrechts- norm aan de normen van het Europese recht	41
a.3.2. Prejudiciële geschillen	41
1. Betwistingen over de echtheid van een geschrift	41
2. Betwistingen over onroerende zakelijke rechten	42
3. Laster en lasterlijke aangifte	42
4. Afstamming	42
b. De gronden van verval van de strafvordering	43
b.1. De opheffing van de strafwet	43
b.2. De dood van de verdachte	43
b.3. De betaling van een geldsom	44
b.3.1. De politie	44
b.3.2. De administratie	44
b.3.3. Het openbaar ministerie	45
b.4. Het voldoen aan de voorwaarden in het kader van de strafbemiddeling	45
b.5. Het gewijsde	45
b.5.1. Er moet een beslissing ten gronde zijn die uitspraak doet over de strafvordering	46
b.5.2. De beslissing moet kracht van gewijsde hebben verkregen	46
b.5.3. De uitspraak moet in België geweest zijn	46
b.5.4. De nieuwe vervolgingen moeten dezelfde persoon betreffen	48
b.5.5. De nieuwe vervolgingen moeten op dezelfde feiten steunen	48
b.6. Amnestie	48
b.7. Klachtafstand	49
b.8. Verjaring	49
b.8.1. De verjaringstermijnen	51
b.8.2. De berekening van de termijn	52
b.8.3. De schorsing van de verjaring van de strafvordering	55
b.8.4. De redelijke termijn	57
 HOOFDSTUK III: DE BURGERLIJKE VORDERING	 62
I. Definitie	63
II. Het slachtoffer dat geen enkele actie heeft ondernomen	63
III. De verklaring van benadeelde persoon	64
IV. De uitoefening van de burgerlijke vordering door de burgerlijke partij	64
a. De uitoefening van de burgerlijke vordering voor de strafrechter	65

a.1.	Het instellen van de burgerlijke vordering voor de strafrechter	65
a.2.	Vereisten om zich burgerlijke partij te stellen	68
a.2.1.	Het aannemelijk maken van de bewering dat men door het misdrijf is benadeeld	68
a.2.2.	Het doen blijken van een belang	68
a.2.3.	Het lijden van schade in zijn individuele belangen	69
a.2.4.	De bekwaamheid om in rechte op te treden	70
a.3.	Tegen wie kan de burgerlijke vordering worden uitgeoefend?	71
a.4.	Verval van de burgerlijke vordering	71
a.4.1.	De afstand van geding of van vordering	71
a.4.2.	De dading	72
a.4.3.	Het gezag van het burgerlijk gewijsde	72
a.4.4.	De verjaring van de burgerlijke vordering	72
b.	De uitoefening van de burgerlijke vordering voor de burgerlijke rechter	74
b.1.	De schorsing van de burgerlijke rechtsvordering	74
b.2.	Het gezag van het strafrechtelijk gewijsde t.a.v. de burgerlijke rechter	74
V.	Een bijzondere procedure: de bemiddeling	75
<u>HOOFDSTUK IV: HET OPSPORINGSONDERZOEK</u>		77
I.	Definitie	78
II.	Start van het opsporingsonderzoek	80
III.	Het verloop van het opsporingsonderzoek	81
a.	De relatie tussen het openbaar ministerie en de politiediensten	81
b.	De voornaamste opsporingshandelingen	83
b.1.	Het verhoor	83
b.1.1.	Rechten die gelden bij het verhoor van een persoon aan wie geen misdrijf ten laste wordt gelegd	85
b.1.2.	Rechten die gelden bij het verhoor van een persoon die wordt verhoord als verdachte	85
b.1.3.	Rechten die gelden bij het verhoor van een persoon die van zijn vrijheid is beroofd	87
b.1.4.	Bepalingen die van toepassing zijn op alle verhoren	87
b.1.5.	Overige bepalingen	89
b.2.	De huiszoeking	91
b.3.	Het beslag	92
b.4.	Het beroep doen op een technisch raadgever of deskundige	96
b.5.	Het onderzoek aan het lichaam	96
b.6.	Het DNA-onderzoek	97
b.7.	De snelle bewaring van gegevens van een informaticasysteem	99
b.8.	De niet-heimelijke zoeking in een informaticasysteem of een deel ervan	100
b.9.	Het opsporen van elektronische communicatie en het onderscheppen van niet voor het publiek toegankelijke communicatie of gegevens van een informaticasysteem	102
b.10.	De bijzondere opsporingsmethoden en andere methoden	103

b.10.1. De bijzondere opsporingsmethoden	103
1. Observatie	104
2. Infiltratie	105
3. Burgerinfiltratie	106
4. Informantenwerking	107
b.10.2. De andere methoden	108
1. Het identificeren van abonnees of gebruikers van een elektronische communicatiedienst	109
2. Het vorderen van inlichtingen bij instellingen van sociale zekerheid	110
3. Het onderscheppen van poststukken	110
4. Het vorderen van inlichtingen bij financiële entiteiten	111
5. De inijkoperatie in een private plaats	111
6. De zgn. digitale infiltratie	112
7. Het vorderen van passagiersgegevens	113
IV. Actiemogelijkheden van de rechtstreeks belanghebbenden, de verdachte en de benadeelde, en derden	114
a. De rechtstreeks belanghebbenden: inzage en/of afschrift van het strafdossier	114
b. De verdachte en de benadeelde persoon: verrichten van bijkomende opsporingshandelingen en controle op langdurige opsporingsonderzoeken	116
b.1. Verrichten van bijkomende opsporingshandelingen	116
b.2. Controle op langdurige opsporingsonderzoeken	118
c. Derden: opheffing van een maatregel m.b.t. goederen en inzage en/of afschrift van het strafdossier	120
c.1. Opheffing van een opsporingshandeling m.b.t. goederen	120
c.2. Inzage en/of afschrift van het strafdossier	122
HOOFDSTUK V: HET GERECHTELIJK ONDERZOEK	123
I. Definitie	124
II. Start van het gerechtelijk onderzoek	124
III. Verloop van het gerechtelijk onderzoek	128
a. Algemene principes	128
b. De voornaamste onderzoekshandelingen	130
b.1. Het verhoor van de inverdenkinggestelde	131
b.2. Het verhoor van getuigen	132
b.2.1. Algemeen	132
b.2.2. De anonieme getuige	133
1. Gedeeltelijke anonimiteit	134
2. Volledige anonimiteit	134
b.2.3. De bedreigde getuige	135
b.3. Huiszoeking	137
b.3.1. Begrip en voorwaarden	137
b.3.2. Uitvoering van de huiszoeking	138
b.4. Het beslag	140

b.5.	Observatie en inkijkoperatie	140
b.5.1.	De observatie met technische hulpmiddelen om zicht te verwerven in een woning	140
b.5.2.	De inkijkoperatie	141
b.6.	Het onderscheppen en openen van brieven	141
b.7.	Het deskundigenonderzoek	141
b.8.	Het onderzoek aan het lichaam	143
b.9.	Het DNA-onderzoek	144
b.10.	Het plaatsbezoek	145
b.11.	De niet-heimelijke zoeking in een informaticasysteem of een deel ervan	146
b.12.	Het opsporen van elektronische communicatie	147
b.13.	Het met een heimelijk oogmerk onderscheppen, kennismemen, doorzoeken en opnemen van niet voor het publiek toegankelijke communicatie of gegevens van een informaticasysteem	154
b.13.1.	Voorwaarden	154
b.13.2.	Duur	156
b.13.3.	Uitvoering	156
b.13.4.	Opmerkingen	157
b.14.	Het moraliteitsonderzoek	158
b.15.	De inobservatiestelling	158
b.16.	Voorlopige maatregelen t.a.v. rechtspersonen	159
IV.	De actiemogelijkheden van het openbaar ministerie, de rechtstreeks belanghebbenden, de inverdenkinggestelde en de burgerlijke partij, en derden	160
a.	Het openbaar ministerie: inzage in het strafdossier en algemene vorderingsbevoegdheid	160
b.	De rechtstreeks belanghebbenden: inzage en/of afschrift van het strafdossier	161
c.	De inverdenkinggestelde en burgerlijke partij: verrichten van bijkomende onderzoekshandelingen en controle op langdurige gerechtelijke onderzoeken	162
c.1.	Verrichten van bijkomende onderzoekshandelingen	162
c.2.	Controle op langdurige gerechtelijke onderzoeken	164
d.	Derden: opheffing van een onderzoekshandeling m.b.t. goederen en inzage en/of afschrift van het strafdossier	164
d.1.	Opheffing van een onderzoekshandeling m.b.t. goederen	164
d.2.	Inzage en/of afschrift van het strafdossier	165
V.	Het toezicht op het gerechtelijk onderzoek	166
a.	Het klassiek toezicht op het gerechtelijk onderzoek	166
a.1.	Hoe komt het klassiek toezicht tot stand?	166
a.2.	Hoe verloopt de procedure?	166
a.3.	Wat kan de kamer van inbeschuldigingstelling bevelen?	167
b.	Het facultatief toezicht op de bijzondere opsporingsmethoden tijdens het gerechtelijk onderzoek	167
c.	Het driemaandelijks toezicht op de burgerinfiltratie zolang deze niet is beëindigd	169

HOOFDSTUK VI: DE VOORLOPIGE HECHTENIS	171
I. Definitie	172
II. De arrestatie	174
III. Het bevel tot medebrenging	175
IV. Rechten van de persoon die van zijn vrijheid is beroofd bij verhoren voorafgaand aan de betekening van het aanhoudingsbevel	176
a. Het voorafgaand vertrouwelijk overleg voorafgaand aan het eerste verhoor	177
b. Bijstand tijdens de verhoren	178
c. Overige rechten	179
V. Het verlenen van het bevel tot aanhouding	179
a. Voorwaarden	179
a.1. Formele voorwaarden	180
a.2. Grondvoorwaarden	182
a.3. Bijkomende voorwaarden bij een zgn. 'nieuw' bevel tot aanhouding	183
b. Geen rechtsmiddelen	183
c. Betekening	183
d. Uitvoering van het bevel tot aanhouding	184
e. Contactverboden	188
VI. Verdere handhaving van de voorlopige hechtenis	189
a. Eerste handhaving van de voorlopige hechtenis	190
a.1. Taak van de raadkamer	190
a.2. Procedure	190
b. De latere handhaving van de voorlopige hechtenis	192
b.1. Taak van de raadkamer	193
b.2. Procedure	194
b.3. Redelijke termijn	195
VII. Rechten van de persoon bij verhoren tijdens de periode van de handhaving van de voorlopige hechtenis	196
VIII. Rechtsmiddelen tegen de eerste en latere handhavingen	196
a. Hoger beroep	196
b. Cassatieberoep	198
IX. Tussentijdse opheffing van het aanhoudingsbevel door de onderzoeksrechter	200
X. De vrijheid en invrijheidstelling onder voorwaarden	200
a. Voorwaarden	201
b. Duur	202
c. Opheffing of wijziging van de voorwaarden	202
d. Controle en sanctie	202

XI. De vrijheid of invrijheidstelling mits betaling van een borgsom	202
XII. Informatieverstrekking aan slachtoffers	203
XIII. Vergoeding wegens onregelmatige of onwerkzame hechtenis	204
a. De onregelmatige voorlopige hechtenis	204
b. De onwerkzame voorlopige hechtenis	205
b.1. Voorwaarden	205
b.2. Procedure	205
XIV. Overlevering en uitlevering	206
a. De overlevering	206
a.1. De passieve overlevering	208
a.2. De actieve overlevering	209
b. De uitlevering	209
b.1. De passieve uitlevering	210
b.2. De actieve uitlevering	211
<u>HOOFDSTUK VII: HET EINDE VAN HET VOORONDERZOEK IN STRAFZAKEN</u>	212
I. Einde van het opsporingsonderzoek	213
a. Het seponeren van de zaak	213
b. Het uitbrengen van een rechtstreekse dagvaarding	213
II. Het einde van het gerechtelijk onderzoek	214
a. De beschikking tot mededeling en de vordering tot regeling van de rechtspleging	215
b. Controle op de observatie, de infiltratie, de burgerinfiltratie en desgevallend de digitale infiltratie op het einde van het gerechtelijk onderzoek	215
c. Procedure voor de raadkamer	218
d. Taak van de raadkamer	219
e. Beschikkingen van de raadkamer	221
f. Motiveringsverplichting van de raadkamer	223
g. Gezag van de beschikkingen van de raadkamer	224
h. Rechtsmiddelen tegen de beslissingen i.v.m. de regeling van de rechtspleging	225
h.1. Hoger beroep tegen beschikkingen van de raadkamer	225
h.1.1. Openbaar ministerie en burgerlijke partij	225
h.1.2. De inverdenkinggestelde	226
h.1.3. Procedure	228
h.2. Cassatieberoep tegen arresten van de kamer van inbeschuldigingstelling	229
i. Einde van het onderzoek en weerslag op de voorlopige hechtenis	230
j. De onderzoeksgerechten als vonnisgerecht	233
j.1. Internering	234
j.2. Opschorting	235
III. Bijzondere afhandelingswijzen	236

a. Het voorstellen van een minnelijke schikking	236
a.1. Voorwaarden	237
a.1.1. In verband met de stand van de procedure	237
a.1.2. In verband met het misdrijf	238
a.1.3. In verband met de strafmaat	238
a.1.4. In verband met de schade	239
a.2. Procedure	239
a.3. Gevolgen	243
a.4. Bevel tot betalen	244
b. Het voorstellen van een strafbemiddeling	246
b.1. Voorwaarden	246
b.1.1. In verband met de stand van de procedure	246
b.1.2. In verband met het misdrijf	246
b.1.3. In verband met de strafmaat	246
b.1.4. In verband met de schade	247
b.2. Procedure	247
b.3. Gevolgen	249
c. Het voorstellen van de toepassing van de procedure van voorafgaande erkenning van schuld	250
c.1. Voorwaarden	250
c.1.1. In verband met de stand van de procedure	250
c.1.2. In verband met het misdrijf	251
c.1.3. In verband met de strafmaat	251
c.1.4. In verband met de schade	252
c.2. Procedure	252
c.3. Gevolgen	255
d. Het verlenen van een toezegging in het kader van de uitoefening van de strafvordering	255
e. De oproeping bij proces-verbaal	261
f. De snelrechtprocedure	262

HOOFDSTUK VIII: DE BEHANDELING VAN DE ZAAK TEN GRONDE 266

I. Mondeling, tegensprekelijk en openbaar debat	267
a. Mondeling	267
b. Tegensprekelijk	267
c. Openbaar	268
II. De kwalificatie van het feit	269
III. Bewijs	270
a. Bewijslast	270
b. Bewijsmiddelen	271
b.1. De onrechtmatig verkregen bewijzen	271
b.2. Bewijsmiddelen die worden voorgebracht in strijd met de regels van de tegenspraak	275
c. Bewijswaarde	275
d. Bewijskracht	276

IV. Proces-verbaal van de terechtzitting	277
V. Motivering van vonnissen en arresten	278
VI. Samenhang en onsplitsbaarheid	280
a. Samenhang	281
b. Onsplitsbaarheid	282
VII. Het gebruik der talen in gerechtszaken	282
<u>HOOFDSTUK IX: DE PROCEDURE VOOR DE VERSCHILLENDE VONNISGERECHTEN</u>	283
I. De politierechtbank	284
a. Aanhangigmaking	284
a.1. Dagvaarding	284
a.2. Verwijzing	287
a.3. Oproeping bij proces-verbaal	287
a.4. Vrijwillige verschijning	287
b. De terechtzitting ten gronde	287
b.1. De verschijning van de partijen	287
b.2. Het verloop van de zitting	288
b.2.1. Ondervraging van de beklaagde	288
b.2.2. Verhoor van getuigen en deskundigen	288
b.2.3. Vordering van de burgerlijke partij	291
b.2.4. Vordering van het openbaar ministerie	291
b.2.5. Verdediging van beklaagde, burgerrechtelijk aansprakelijke partij en tussenkommende partij	291
b.2.6. Sluiting van de debatten	291
b.3. Conclusies	292
c. Vonnis	295
c.1. Vonnissen alvorens recht te doen	296
c.2. Eindvonnissen	296
c.3. Gevolgen van de vrijspraak	297
c.4. De gevolgen van de veroordeling	297
d. Rechtsmiddelen	299
II. De correctionele rechtbank	299
a. Aanhangigmaking	299
b. De terechtzitting ten gronde	299
c. Vonnis	302
c.1. Algemeen	302
c.2. Invloed van de beslissing van het vonnisgerecht op de voorlopige hechtenis	302
c.3. Het bevel tot onmiddellijke aanhouding	304
c.4. Het bijzonder onderzoek naar vermogensvoordelen	305
d. Rechtsmiddelen	306

III. De jeugdrechtbank	306
a. Aanhangigmaking	306
b. Voorbereidend onderzoek	307
c. Rechtspleging ten gronde	308
d. Verkeersmisdrijven	309
e. Uithandengeving	309
f. Rechtsmiddelen	310
IV. Het hof van beroep	310
a. Aanhangigmaking	310
b. De terechtzitting ten gronde en het arrest	311
c. Bijzondere procedure bij voorrecht van rechtsmacht	311
c.1. Toepassingsgebied	312
c.1.1. Ratione personae	312
c.1.2. Ratione materiae	313
c.1.3. Ratione temporis	314
c.1.4. Samenhang	314
c.2. Procedure	315
d. Bijzondere procedure voor de berechting van ministers	317
e. Rechtsmiddelen	317
V. Het hof van assisen	317
a. De inbeschuldigingstelling	318
b. Procedure voorafgaand aan de zitting ten gronde	319
b.1. De ambtsverrichtingen van de voorzitter van het hof van assisen	320
b.2. De ambtsverrichtingen van de procureur-generaal	320
c. De rechtspleging voor het hof van assisen	321
c.1. De preliminaire zitting	321
c.2. De zitting ten gronde	323
c.2.1. Algemeen	323
c.2.2. De ambtsverrichtingen van de voorzitter	323
c.2.3. De ambtsverrichtingen van de procureur-generaal	323
c.2.4. De oproeping en verschijning van de partijen	323
c.2.5. De samenstelling van de jury	324
c.2.6. De behandeling ter terechtzitting	326
c.2.7. De schuldvraag	328
c.2.8. De straftoemeting	330
c.2.9. De burgerlijke belangen	331
d. Rechtsmiddelen	331
HOOFDSTUK X: DE RECHTSMIDDELEN	332
I. Verzet	333
a. Definitie	333
b. Partijen	335
c. Termijnen	335
d. Vormen	337

e.	Gevolgen van het verzet	337
e.1.	Vaststelling van de zaak	337
e.2.	Schorsende werking	337
e.3.	Devolutieve werking	338
f.	De beslissingen op verzet	338
f.1.	Het verzet wordt onontvankelijk verklaard	338
f.2.	Het verzet wordt als ongedaan beschouwd	339
f.3.	Het verzet wordt ontvankelijk verklaard	341
f.4.	Er wordt akte verleend van de afstand of beperking van het verzet	342
II.	Hoger beroep	342
a.	Definitie	342
b.	Partijen	343
c.	Termijnen	344
d.	Vormen	347
e.	Gevolgen van het hoger beroep	350
e.1.	Schorsende werking	350
e.2.	Devolutieve werking	350
e.2.1.	De ambtshalve op te werpen middelen	351
e.2.2.	De evocatie	353
f.	Afstand of beperking van het hoger beroep	354
g.	Procedure in hoger beroep	355
h.	Samenloop van verzet en hoger beroep	357
III.	Cassatieberoep	358
a.	Definitie	358
b.	Partijen	360
c.	Termijnen	361
d.	Vormen	361
e.	Gevolgen van het cassatieberoep	363
e.1.	Schorsende werking	363
e.2.	Devolutieve werking	364
f.	Cassatiemiddelen	364
g.	De procedure	366
h.	De uitspraak van het Hof van Cassatie	367
h.1.	Het akte verlenen van de afstand van het cassatieberoep	368
h.2.	De verwerping van het cassatieberoep	368
h.3.	De volledige of gedeeltelijke cassatie met verwijzing naar een ander rechtscollege	368
h.4.	De cassatie zonder verwijzing	369
IV.	Bijzondere procedures voor het Hof van Cassatie	370
a.	Cassatie in het belang van de wet	370
b.	Aanvragen tot herziening	370
c.	Regeling van rechtsgebied	372
d.	Verwijzing van de ene rechtbank naar de andere	373
e.	De heropening van de rechtspleging in strafzaken	374